

Prisplata, na celu god. 3. for. na jel god. 1. for. 50 nov. na četvrt. 75 nov. Za Srbiju 30. 15. 7/3 groša. Izlazi svake Nedjelje jednogput.

Pisma svakoversna predmeta molimo na uredništvo uputiti. Neprijetima neprimamo.

God. II. U Kalači

U Četvrtak 14. Rujna 1871.

Broj 37.

NASIM VELECINJENIM PRITPLATNICIMA.

Koncem miseca Rujna iztiče mnogim čitaocima naših Novina pritplatni rok. Zato ih molimo, da se potrudite pritplatni novac za vrijeme poslati.

Kao koncem drugog četvrtka tako i sada opominjemo prijatelje našeg trudnog poduzeća, da pridbrojnice sakupljati i naš umni rad sa svoji spisi olakšavati nepristanu; jer u nedostatku najskole materialne potpore i naposlitku će nam ova jedina slika narodnog bića potavnuti i izčeznuti.

Tušta smo gorkih trenutaka iskusili, ali to će nam najžalosniji biti, kada se osvidočiti morali budemo, da Bunjevac i Šokac ovo jedino sridstvo narodne im prosvite uzdržati nisu vridni. Čudno bi bilo, da Bunjevac i Šokac, koji su proslavljeni o svojoj valjada i taštoj darežljivosti, za svoj sopstveni napridak ništa ne učinu.

Ta bunjevačka samosvist, bunjevačko još nikad nepotavnulo poštenje bi zahtivalo, da se mi u našim potrebnim podozeću gorko ne osramotimo, zahtivalo bi, da se ne stidimo izkazati, da još nismo izginuli, zahtivalo bi, da se što god i bunjevačko radi.

Sto se tiče pravca naših Novina, to će mu se i sad uz stari držati: mi će mo neodvisni biti od svih političkih stranaka. Mi nismo pozvani da u našim malinim rodu političke stranke podupiremo i tako medju

njim razdor pravimo: nama je dužnost njega u prosviti sajediniti i tako ga osnažiti. Mi pravdu hoćemo propovidati, našli je ma na kojoj strani. Uredništvo.

Veresia.

II.

Veresia i poštenje u društvenom životu to obavljaju, što svitlost i vrućina u prirodi.

Kad jedno cilo društvo već stoji sastavljeno, onda je moguće, da pojedini čovik, i van društvenih sveza, za jedno vrijeme u pustinji osamljen postoji. Al kada bi svi ljudi samo kao pojedini van društva živiti hotili, to bi se ljudstvo izgubiti moralo. Sva ona plemenita svojstva koja čovika od svakog stvara toli različite, da ga zajedno i gospodarom vrhu sve prirode uzdignutim označe, tako su po Bogu stvorena, da se samo po društvenom žiću daju razvijati. Isto tako one potrebitine, kojima se svaki čovik izdržava, samo po i u društvu mogu se nabavljati, ne manje po društvu je mogućna radost, i slabia žalost. Dakle to svakom čoviku bio siroma ili bogat, mlad ili star valja uvidit, da bez društva nemože ljudski živiti, i poklem je to uvidjenje jedno sridstvo, koje nam pokazuje način uporabljenja društvenog, to je po svaku obitelj nužno: da u svojoj dići i čeljadi to osvidočenje uzbudjiva i podhranjiva; jel i to je jedan i to obilan vrutak iz kog izvire ljubav bližnjeg: to je zemljište, na kojem razte i razvija se stablo poštenja: u pojedinoj osobi, obiteli i cilom narodu.

Ugled je po društveni život, što je zrak po tilo, a ugled najvećma sjaje i svitli vasduhom poštenja. Zašto su Grci u starini snagom i gospodstvom ganuli? jel su poštenje izgubili, na njihovu rič ni jedan čovik nije se smio osloniti, zato prijatelja i druga nisu znali steći, već su osamljeni većoj sili uvik morali podleći. Zašto su Rimljani napridovali, i za kratko vrime silnu snagu izvili, jerbo im poštenje na svitu neprodrmano stalo, na rič Rimljana svaki se kao na stinu oslonjao. Zbog toga su i najdaljniji narodi njihovo prijateljstvo i pobratimstvo tražili.

I sad se ljudi o poštenju mnogo razgovaraju, što više da pokažu kako im je to drago, na to se i kunu; al kako nam se vidi, malo nas ima koji bi pravi pojam o tom imali. Nikoji barem svojim dilam to očituju, koda bi poštenje samo u tom stalo, da činili mi ma što — ako bi to i po izkrnjenog škodljivo bilo, poštenje se neuvridja ako smo tako višti bili: da smo pozornost drugih znali obići. A drugi za nepošteno samo to označavaju što je svitovnom zakonu protivno — i to naravno na toliko, na koliko nismo znali zakonu oči začepiti. Ovim načinom toliko je poštenih koliko je ljudi, ipak svakim korakom naidješ na čovika koji ti se tuži, da već nemože poštena naći ljudskog stvora.

Laž i varka tako su posestrene ko tmine i studen, dakle kako nije za čovika povoljno stanje u studenu i tvorinah, tako nemože ni tamo biti gdi se okolo njeg u društvenom životu snuju neprikidno mriže od laži i varke. A da je laž i varka kod nas obvladala, to nam pokazuju ona mnoga pisma kojima se ljudstvo oborava, one mnoge kontrole, koje se u svaku zvaniju uvadjaju, ona mnoga padanja koja se svaki čas u novčanih zavodih ili takvih koji su s novcem skopčani, košto i u trgovini pokazivaju. Kad čovik štije one mnoge događaje u obrtničtvu i trgovini, da se najsvitlie kuće u jedan čas u rovine obrate, da kod financie, poštarluka, i drugih novčanih zvania, sad ovde sad tamo po jedan utekne s hiljadama, kad u obćih zvaniah u pojedine ruke položeni novac ko snig u šaki se raztvori, kad smo već i na toliko došli, da prosti ljudi poljodilci virovnike ume zaluditi, kad potajno svoju imovinu na ženu ili sina pripišu: onda nam valja pripoznati, da je ljudstvo mrižam po laži i varki snovanim obloženo, čemu nije drugi uzrok, već što smo pojam o poštenju pomutili, — i dok ga ne razbistrimo, dok svit opet ne osvidočimo da poštenje nije drugo nego svist po viri očiščena, koja se Boga boji, i Boga ljubi, donle ćemo silne sgrade za pismoshrane zidjat, i silnim kontrolam se ogradjivat, ipak dan i noć mira nećemo imat, jel će nas laž i varka nepristano u strahu držat.

D O P I S I.

Amsterdam 25. Kolov. Kad sam se s drugom iz Hamburga krenio, nisam kanio u Holland skrenuti,

al buduć smo se u Hannoveri s Hollenderi sastali, to nam se u razgovoru uzbudi želja vidit i ovu zemlju, uz koju bijasmo, da vidimo jel to istina što ljudi o njoj pišu i pripovidaju. U Hannoveri smo noćili, to je starog izgleda varoš gdi i gdi se samo ponavlja, ko na primer kod postaje željezničke. Tu se u jednom alvatnom krugu svitile gostine podigle, koje bi i velike gradove prodičile. Istina da su skupe al su i sjajne. Grad izgleda ko udova koja je priranom smrću svojeg muža izgubila. Počela je ponavljati se i u svitu položaj sjajni zauzeti, al su po ukinuća kraljevstva sve žile životne utrnule, ostala joj staria i nova nedovršena kraljevska palata s vrtlom — u kom se građani po volji mogu šetati, da prije zaborave da su nezavisnost izgubili.

Premda su i oni Nimci kano Prusi, ipak nije im drago što su jim gospodarom postali. Volili bi oni i danas s Bečom u svezi biti, da ovaj nije s nimačkog zemljopisa iztrven. Vele da im je kralj Ernst August 1866. godine u životu bio, nebi po njih tako stvar neugodna postala, jel taj je boljma umio komu srce, i komu triba ruku pružiti i to u zgodno vrime, i sad spominju kako je običavo govoriti: moje srce je u Beču al pamet mi je u Berlinu.

Hannoveranci mogu Bogu hvalu dati jel imadu dosta plodnu zemlju, ništa što je odviše piskovita i po misti kamenom izmišana. Oni to lipo znadu plugom i drvetom obraditi, pak pisak neostaje neplodan, a uz to okoliš postaje umiljatan. Imadu i oni još takvi pašnjaka od kog bi reko, da ga je Bog zato stvorio, da znamo poštivat i pisak, jel ti izgledaju, ko mista s koji je vitar pisak odvio, gdi koja ga travčica nevoljna pokrila, ipak što se ljudi većma spore, to već odkidaju po malo i od tog pašnjaka, i pod plug i ašov ga uzimaju. Istina da mu triba tušta gnoja i muževskog znoja, al šta neće čovik činiti da sebe i živinu zahrani.

U Hannoveri ima tušta ovacah, cina je vune manja nego naša, dakle vidno je da, nije tako fina.

Nas je želja kinila da se Hollandie siti nagledamo, i to smo malo dalje od Arnheima doživili. Istina je da je sva Hollandia silna niza, u kojoj teško bi bilo kazati, da li je više vode, nego suhog, samo što ta voda nije tamo i ovamo razlivena već sve u jarke i kanale sabrana. Niza je to neprigledana u kojoj bi se naš čovik stajati stravio; jel bi se svaki čas bojo, da će se vodom zaliti, al Hollender se neboji, on pribiva reko bi na vodi, i kad ga vidiš koliko jaja na tvrdo skuvanih izide ko navadno svi siverni Nimci, to bi mislio da ga je Bog guščiom ili pačiom prirodnom nadario. Ipak se varaš ako misliš da koji zemljodilac na svitu bolje živi nego Hollender jel on na meso ustaje i liga: ima on i konja, ima i ovaca, al to je sve malina prama silne marve koja ti na svakoj livadi pase. A ko bi ove izbrojio kad se ove sve do sivernog mora povlače, i priko i uzduž uz put uz drum svudan se povlače jarci i kanali, koji vode u se primaju, pak po žlibi upravljaju. Na svaki deset, više puta šest koraka širine kanal imaš, koji se svećim snalaze, pak se upravljaju prokope, koji u manji i veći grad vode, da ladje na svoji ledji u varoš odnesu, kuda zemljodilci svoje proizvode unašaju i za skupe novce prodaju, i to bez muke jel na ladjicu razastre ponjave, pa tako grad dostigne. U svoj Nimačkoj nećes vidit da se ljudi naprežu, i lagje vuku. Sve je to na ponjave opravljeno, ili za paru upregnuto, još i ribari neveslaju u Hollandii, već mriže s male parnjače razapiru. Tu ti prokopi i rike, koje se po Ni-

mačkoj i Hollandii privijaju, s ploveći lagja tako vrve, ko kolja na drumovih, koja u trgovačku varoš ulaze.

Dugo će biti dok se naš Dunav tako lagjam napuni, ko Rajna i druge rike, a ovde neima takve koja bi se mogla s Dunavom uporediti, al gdi je živahni preduzeći duh, koji u Nimačkoj vlada?

Hollanderi se već u svojih sgrada od sva svita različe. Kad im kuće prigledaš sa sokaka: to ti se pričinjava, koda ulazi u grad vladar i da su svi stanovnici u kitnoj odići izišli, pak se tako izredjali da im glava uz glavu stoji na svoji rameni, al tako tisno ko da bi sva ramena jedno uz drugo srasla bila. Uz to je taka čistoća, da bi mogo svagdi, košto Bunjevac miluje kazat med lizati, al kako nebi kad se tu svako veče svaki dućan i toga vanjski stepeni operu, otaru, sav sokak izmete, kuće uvik mackaju, zato se sve ko jaje svitile. Sa sokaka sve prozor do prozora i vrata do vrata, i to sve veliko i golemo, medju tima zida neima od jedne stope više, sobe pune ukusnog posobstva.

Muškarci su ljudi veliki, ženskinje običajno lipe, no da svašta miluju viditi, to se pokaziva time, što gotovo na svakoj kući ima spolja na prozor tako naloženo dvostručno ogledalo, da gospojica ma na kojim katu u sobi sideća vidi svakog ko sokakom prolazi.

Osim palača ridko je viditi kuću od dva tri fata iirju — al su sve na 2—3—4 kata uzvišene, i iznutra sve uzidjane. Tu nije avlie, i premda je varoš sa hiljadu kanala izprikrizana jel u svakom drugom sokaku na tog nailaziš, koji je svaki pun lagja ko natučen — al zato neobilaziš, jel gotovo svaki priki sokak sčeljava se s ćupriom i to gvozdnom ili kamenitom.

Ovudan već ima i katolikah. Crkve su im vrlo lipe i čiste, i te se uvik peru. U svakoj crkvi kupuju se stolice, al ima i praznog mesta za stojeće. Osobito imadu pridikaonice od tvrdog drveta krasno izrizane.

Kuće su kako rekoh visoke i u donjem dilu namišćene radionice. Još i košare su im lipše, nego našeg gdi kojeg čovika sobe. Tu nije gada prid radionici viditi ko kod nas: dok u nju nezaviriš, mislio bi da tamo kakvi gospodar obituje.

Amsterdanci imadu za glasbene zabave jednu palaču, koja je od stakla sastavljena. Mnogo hiljada ljudi može tu blagovati, imadu oni i zoologičku baštu, kakva ni berlinska nije, tu smo još i rhinocerosa i hypopotamosa vidili, silne vrsti ptica i drugih zvira, da im dica ne samo na papiru već i u naravi viditi mogu.

Nisu se ni za nemoćnice zaboravili, ovima su jednu ogromnu zgradu napravili, gdi se stari i nemoćni pridriavaju. Zato u sivernoj Nimačkoj i Hollandii neima prosiaka.

No nemožem kazati da bi darežljivi bili, jel su nas dobro izmuzli, najskole u Hollandii. Dosta je zabilježiti da smo u Rotterdamu gdi smo jednu noć proveli i fruštukovali 7 for. srebrnih platili. Ti upotribuju prigodu inostrana odrti, ko 1849. godine hajoški Nimci magjarske i bunjevačke begunce.

Rotterdamci su imali onda kad se protestantisam začeo jednog vrlo učenog čovika, imenom Erasma Rotterdamca, radi svoje znanosti razboritosti po svem ondašnjem svitu slavljen. On je katolikom kazao, da imadu mnogo zlih uživa, koje treba iz religioznog života izkandijati, a Lutheranom reko, vi ćete iz škupa kad ste dite okupali, s vodom zajedno izliti. I to onda nijedni ni drugi nisu uvidjali. Kad je već kasno bilo onda su vidili, da je

Erasmus oštro oko i razborito oko imao. Sad su mu su gradjani lip spomenik podigli.

Stari Rodoljub.

Iz Subatice na dan sv. Male gosp. Šlučajno dospio mi je do ruku 14. br. ovdašnjeg magjarskog lista „Bačkai Hiradó“ a u kojim na jednim mistu ovo stoji. Neznamo ni kako da naznačimo ono osićejanje, kojim smo iznenadjeni bili, kada smo ovih dana redovne vojske ovde stanujuće ulanero vidili sa vižbanja dolazeći kroz sokake i pijacu stranu tužnu pismu pivajuć?! Ujedared padne nam na pamet, da su god. 1849. ovako ulazili Rusi u gradove, kada su nas kao prodate robove — sužne — slavom pratili. Mislimo pak, da ovo raspoloženje nije baš proizišlo iz dobre volje — raspoloženja — nego je sljdstvo zapovesti, jer smo za četom vidili gospodina podpu-kovnika jahati.

Ovako što napisati u stanju je samo otvoreni neprijatelj našega puka, čovik bez zrilog razuma — i takovi je taj! koji ne poznaje našega bunjevačkog (a ni slavenskog u obšte) jezika, a koji je s praznim trbuhom i torbom došao u našu sridinu — varoš — da se našega kruva najide, pa po tome kao loš sluga — dobrog gospodara da grdi. Šta nije bilo, i šta jošće neće biti?!

Ova ovde stanujuća (stationirata) ulanerska pukovnija je slavenska, koje ljudi su Bunjevci, Hrvati i Srbi, ali ponajviše su iz gornjih hrvatskih krajeva. Bunjevci tu vrbovani (engagirt) a sritni smo da imamo i medju časnicima jednog ovdašnjeg našeg sina „od prostih roditelja“ kao podporučika naime Josu Bukvića, slava mu! a daće Bog dok se odneguje naš mladji naraštaj, u koji mi cilo naše ufanje polažemo — da će po stupnju više njih i višega reda odlikovani biti; za sada moramo se zadovoljiti i s time, što imamo više Srbalja i ostalih Slavena časnika u pridnavedonoj pukovniji.

Po duhu jugo-slavenskom a osobito bunjevačkom, momci su u pitanju stojeće pukovnije veseli i poetični — pisničkog dara — te kako u društvu tako i na javnome mistu rado pivaju — u tome nalazu zadovoljstvo, veselje i svaku radost! ta daj nam Bože veselog katanu, a žalosnih i tužnih imamo i suviše!! ta inako nam je tužno srce u nami . . . . al g. urednik gornjih novina bez sumnje bi želio viditi tužnoga katanu, valjada koji izdišuću molitvu govori, te Boga priziva za spasenje duše svoje i obranu domovine?! Njemu neka su takovi, a mi katanu Bunjevca i Slaviana drugčijeg pridstavljamo — onakvog kakav mu je babo, dida i šukundida bijo, pored kojih smo mi do ove ravne bogate bačke zemlje došli, jer su naši didovi krvlju orosili ovu zemlju i ostavili ju unucima i nasljednicima njihovim, da po primeru starih ćuvaju i brane od poplave tudjinštine.

Da se pak g. urednik gornjega lista „Bačkai Hiradó“-va kao ne prijatelj našega puka pokazao, svidoču gornji redovi koje je u svoj list uvrstio, a svidoču dalje i to, da nije za vridno našao „ako i ne po sve naučiti“ ono koliko toliko prisvoiti naš i odnosno onoga puka jezik, kome služi i koga krivom rani — inače ne bi mu naš maternji jezik mogao biti stran — i oporedjivati ovaj sa kojekakvim dositkama i izmišljotinama, što je nedostojno jednoga poštenog solidnog lista i javnog mjenja.

Nama pak i sad dobro i lipo zvuči ona pisma koju su isti katani onom prilikom kada su dolazili u varoš pivali, pošto smo se i sami tom prigodom desili na pijaci i

dobro čuli kada su više puta opetovali i završili : Oj devojko, oj!

Ako ta pisma i taj jezik vridja uvo i unutarnje osiđanje gospodina urednika gornjih novina, to neka ostavi našu varoš a još bolje sa velikom platom skopčano profesorsko zvanje te neka traži kruva u svitu — di nema Bunjevaca! jer ovako i nemože dugo još trajati, da oni ljudi koji su upravo pozvani, da širu prosvitu i utemeljuju nauku, da ti ljudi „zbog svoga neznanja“ protivno duhu vrimenta činu i u misto, da naš mladji naraštaj svima danim sritstvima, pa tako i maternjim jezikom svojim, nastoje znanje i poznavanje svega na svitu što je utemeljiti, oni niki monopol (isključivo pravo jednoga jezika) pripovijaju i time upravo tupe pojam dobroga i razumljivog svaćanja.

S ovom prigodom primećujemo, da bi subatičkim starešinama dužnost bila u svoju gimnaziju, koju oni plaćaju, takve učitelje samo primiti, koji njihov jezik razumu; ali na žalost u našoj gimnaziji ni stolice nema za bunjevačkog jezika. Jedan zemljodilac.

R A Z N E V I S T I.

— Medju političkim događajima, koji se ove nedilje dogodili, najznamenitiji je sastanak dvaju careva: nimačkog i austrijskog. Svi listovi ovaj pojav tako smatraju kao znak budućeg saveza medju Nimačkom i Austro-Ugarskom.

— U Nimačkoj viroispovidne borbe su na redu. Gđigdi i to se dogodi, da popovi odlične muževe iz crkve iztiravaju zbog toga što nisu privrženici papine nepogrišivosti.

— Tijer se u svom novom položaju kao pridsidnik francuske republike osiđa sa svim povoljno. Čestitale su mu sve sile, koje su u Francuskoj zastupljene, šta više i u ime nimačkog cara bio je pozdravljen.

— Za subatičkog, zomborskog i novosadskog nadžupana je izimenovan g. Mate Lenard.

TRGOVINA I OBRTNOST.

* Subotica 5. Rujna (godišnji vašar). Vrime je ovome vašaru vrlo dobro poslužilo, niti kiše a ni vitra ovoga puta nije bilo, osim što je vrućina u velikoj miri vladala, te je prah uzročila.

Jabanlija — stranih — bilo je dosta, i prvi dan vašara „u nedilju“ po najbolje se vašarilo (osim trgovaca koji prodaju robu na rif) konji obolji pod katane i topništvo — vrlo su kupovani od trgovaca jevreja — čivuta — lošiji za radnju nisu se tako jako tražili. Volovi debeli — gojni — tražili su se i plaćani su vrlo skupo. Teglećih volova i junaca dotirano je mlogo, koliko još skora nije bilo na našim vašaru. Prodavali su se i ovi priličnom cinom. Krave su bile skupe. Svinji debeli jagme su prolazili i plaćali se po vunti 25 novčića; mršavi manje su kupovani a tako i birke nisu vrlo prolazile.

* Subotica 7. Rujna. (u četvrtak). Zbog sutrašnjeg vel. goda, održavan je sedmični trg danaske. Dovož je rane bio malen, te je sve boljom cinom prodavano. Zob prodavana je u 10—20 nov. skuplje. Glavni trgovci nisu davali tu višu cinu, poglavito zob nisu hteli skuplje plaćati, pošto je ova na svima svitskim trgovima

udarila malo u cinu natrag. Česka u prodavanju žita takmači se s nama u Ugarskoj, jer već danas je u zlatnome Pragu šenica u nekoliko novčića jeftinija no što je ova kod nas u Pešti.

Danas bilježimo ovu cinu rani : žito 5 fr. raž 2 fr. 80—90 n. ječam 2 fr. 5—10 n. kukuruz 2 fr. 80 n. 3 fr. zob 1 fr. 45—50 n. a. v. požunac.

Cinjenik peštanski 9-og Rujna. Tražba vune nije živahna. Cina joj neprominljiva. — Svinji za Bečvane 28—28½ n., za iznos 28½—29 n. — Mast sa sudom 32½—32¾ fr.; brez suda 30½—31 fr. — Slanina 31½—32 fr. — Šljive iz Bosne u džaku 11¼ fr.; u sudu 11⅝ fr. — Pekmez 9¾ fr. — Grah nov 4 fr. 60 n.; sitan bili 5—5¼ fr. — Sočivo 5½—6 fr.

CINA RANE. Pešta, 9-og Rujna. Čisto žito bantsko: 82 fnt. 5 fr. 70—80 n. 87 fnt. 6 fr. 50—55 n. — tisansko, peštansko, stoi.-biogr. : 82 fnt. 5 fr. 75—85 n. 87 fnt. 6 fr. 55—60 nov.; — bačvansko : 82 fnt. 5 fr. 70—80 nov. 84 fnt. 6 fr. 6 fr. 15 nov. — Raž 78—79 fnt. 3 fr. 30—35 n. — Ječam 68—70 fnt. 2 fr. 40—80 n. — Zob 45—48 fnt. 1 fr. 70—80 nov. — Kukuruz, požunac 80 fnt. 3 fr. 80—90 nov. — Uzimajuć fnt. polag djumr. maže.

Baja, 9-og Rujna. Čisto žito: 83 fnt. 5 fr. 60 n. Napolica 78 fnt. 4 fr. — n. — Raž 76 fnt. 3 fr. 33 n. — Ječam 66 fnt. 2 fr. 20 n. — Zob 45 fnt. 1 fr. 70 n. — Kukuruz 90 fnt. 3 fr. 40 nov., sve po požunac.

Objava.

U slobod. kralj. varoši Subotici, podiže se usljed naredbe Visokoslavnog kr. ugar. ministarstva Bogostovlja i prosvete državno devojačko učiteljište.

U ovaj zavod, koji će se 1-og Rujna t. g. otvoriti, primaju se devojke, koje su 14-tu godinu navršile, i višu pučku školu svršile.

Svaka učenica dužna je podvrći se strogom prijemnom ispitu, iz predmeta za višu pučku školu propisanih.

Školski tečaj tri godine traje, — a školarina se ne plaća.

Sve učenice stanuju u zavodu, i zajednički se hrane, — stan i pranje svaka učenica besplatno dobija, a hranu po umerenu cijenu.

Sirote i marljive učenice, primaju se na besplatnu hranu.

Učenice, koje u ovaj zavod stupiti žele, imaju svoje krštenim pismom, školskom, i ljekarskom svjedočbom snabdjevene molbenice do 30-og Rujna t. g. dole podpisanom poslati.

U Novom-Sadu 31. Augusta 1871.

Miloš Dimitrijević,
kralj. savjetnik, i školski nadzornik.

Visina vode dunavske.

Pešta 11-og Rujna: 4' 11" nad 0. Požun 11-og Rujna: 4' 10" nad 0.

Poruke uredništva.

Subotica: * U idućim broju. — Šumbreg: Ž. S drage vo-
lje. — Novi-Sad: M. D. za žig bi iskali dotičnu cinu.